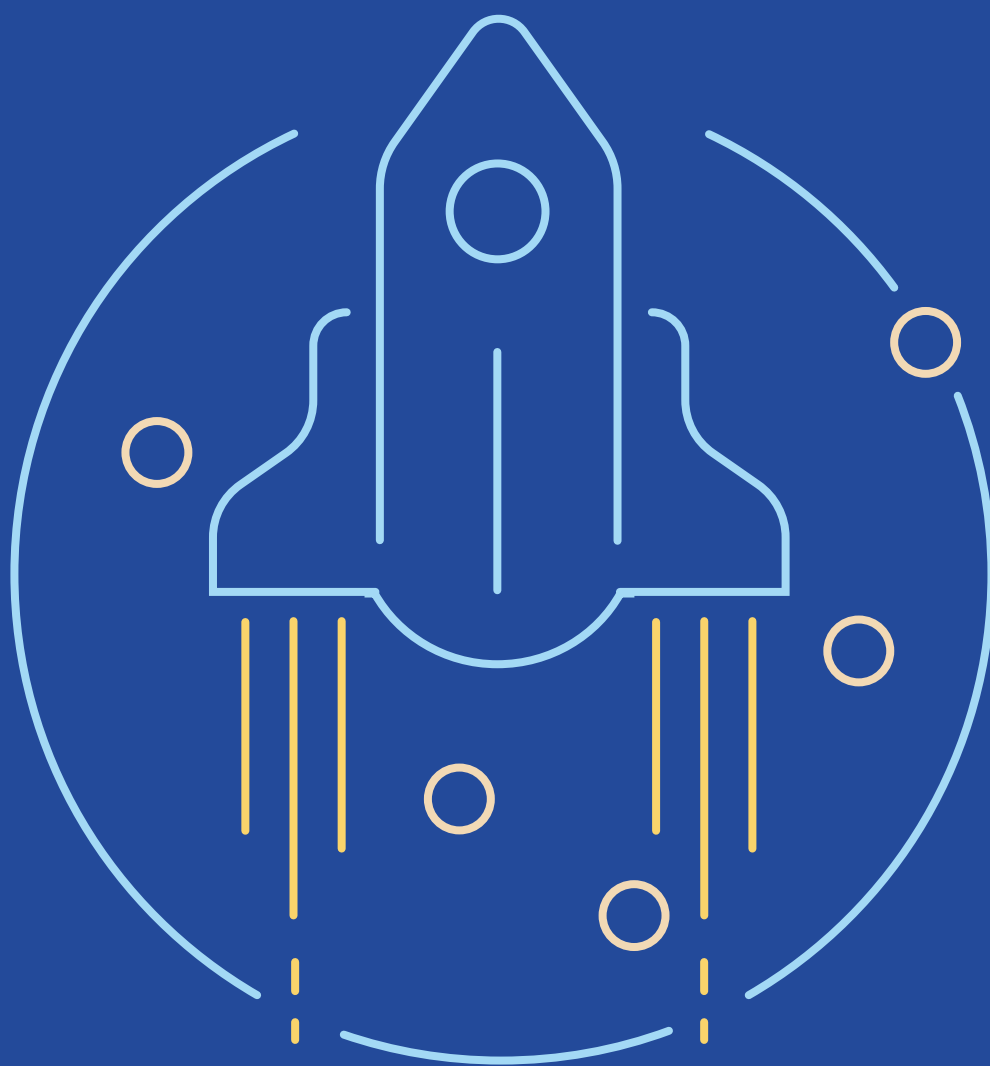

Jednostavne stručne
prakse za MSP

1

Početak rada

Donošenje i pokretanje
programa stručne prakse

ŽELITE DA SAZNATE VIŠE?
www.learntowork.eu

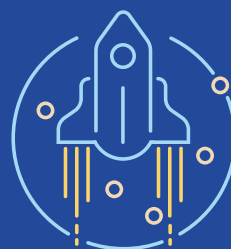
 learn to work

SADRŽAJ

3

UVOD

4

**ZAŠTO MOJE PREDUZEĆE TREBA
DA DONESE PROGRAM
STRUČNE PRAKSE?**

5

**SAVLADAVANJE
PROBLEMA I ZABLUDE**

6

**KAKO DONETI PROGRAM
STRUČNE PRAKSE?**

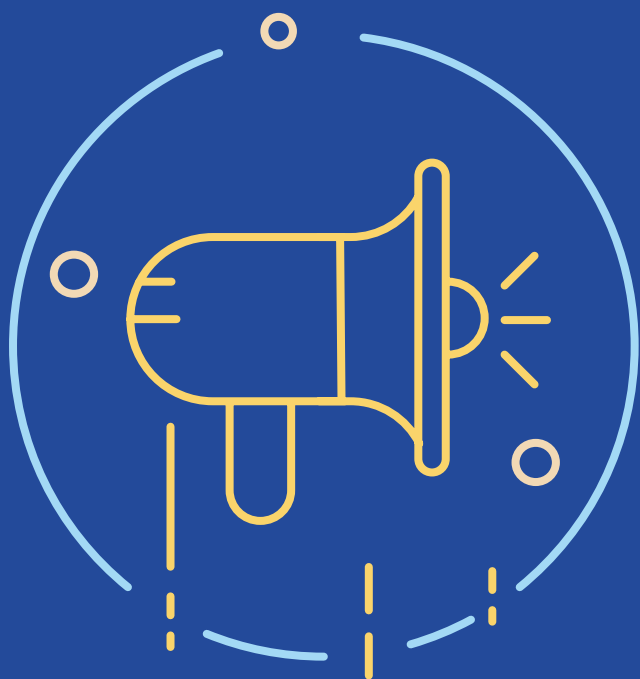
8

EFIKASNE PRAKSE

9

RAZMATRANJE POSEBNIH POTREBA

Stručne prakse su posebno efikasan oblik učenja kroz rad koji olakšava tranziciju iz obrazovanja i obuke u rad. One obezbeđuju veštine koje su potrebne poslodavcima i poboljšavaju konkurentnost i produktivnost preduzeća i radnih mesta.

Ova brošura opisuje mogućnosti za preduzeća u prihvatanju stručne prakse, rešava neke uobičajene zablude koje ima MSP o stručnim praksama i daje opšti prikaz o tome kako saradivati sa obrazovnim ustanovama i o tome kako pokrenuti program stručne prakse.

ZAŠTO MOJE PREDUZEĆE TREBA DA DONESE PROGRAM STRUČNE PRAKSE?

Stručna praksa nudi pomoć MSP da regrutuju grupu visoko kvalitetnih budućih novih članova za svoje sektore.

Stručna praksa omogućava preduzećima da razviju svoju bazu veština koja dalje rezultira u boljim proizvodima, nižim cenama i većim dobitima.

Praktikant unosi u preduzeće najnovije akademsko znanje i nove perspektive u pronalaženju rešenja za postojeće izazove i nerešene probleme.

Stručne prakse su isplative kao oblik obuke jer praktikanti daju svoj doprinos na radnom mestu dok istovremeno uče.

Stručne prakse daju priliku preduzeću da promoviše svoje proizvode, tržište i ishod vrednosti u javnosti, barem u obrazovnoj ili naučnoj ustanovi putem usmenih reči.

Preduzeća koje nude stručnu praksu uživaju bolju sliku u široj javnosti, koja može dovesti do marketinških mogućnosti i većem poverenju u brend preduzeća.

Stručna praksa ima i "druge prednosti" uključujući visok stepen zadržavanja kadrova i poboljšanja u moralu kadrova.

Preduzeća koja nude stručnu praksu daju svoj doprinos društvenom dobru, dajući praktikantima važne kvalifikacije za život. Stručna praksa kao takva poboljšava vašu održivost.

“Stručna praksa je suviše zahtevna”

Postoji zabluda da je stručna praksa itekako zahtevna jer zahteva dugotrajno investiranje na početku i praktikanti se obično ne zadržavaju dovoljno dugo vremena da vrate investiranje u rad i prenos znanja.

Međutim, sa dobro osmišljenim programom stručne prakse i biznis planom, stručna praksa treba da bude rentabilna za sve strane koje u njemu učestvuju.

To može zahtevati neko vreme da se kreiraju procedure i pravila za regrutovanje praktikanata i razvoj ljudi u budućnosti, ali investiranjem u praktikante preduzeća osiguravaju protok talenata, uspostavljaju dugoročnu konkurentnu prednost u ljudskom kapitalu i podstiču motivaciju svog osoblja.

“MSP su suviše mala ponuda stručnih praksa”

Poslodavci često misle da su suviše specijalizovani da nude sveobuhvatan program stručne prakse. Međutim, praktikanti će odabrati da rade samo u onim preduzećima koja spadaju u okvire njihove specijalnosti i njihov glavni zahtev je mentor koji će biti voljan da svakodnevno upućuje praktikanta. Tako da čak i preduzeća sa jednim zaposlenim mogu uspešno nuditi stručnu praksu.

“Mi nemamo poslovni prostor za obuku praktikanata”

Mnoga MSP rade od kuće ili rade na terenu. Sve uspešne stručne prakse uključuju praksu na aktuelnom radnom mestu – bilo da je to u prostorijama klijenata, u vozilu ili van kuće – sve dok praktikanti rade na istom mestu/kontekstu kao i njihov mentor stručna praksa može biti uspešna.

Utvrđite izazove u vašem poslovanju i buduće veštine potrebne preduzeću.

Stručna praksa se sastoji od pripremanja i obuke vaše buduće radne snage. Utvrđite koje oblasti vašeg poslovanja će se verovatno najviše razvijati u predstojećim godinama kao na primer nova tržišta ili novi proizvodi, kao i koje su to specifične veštine potrebne da se popune te pozicije i integrišu u vaš program stručne prakse.

Uspostavite kontakt sa vašim najbližim provajderom obrazovanja za više informacija!

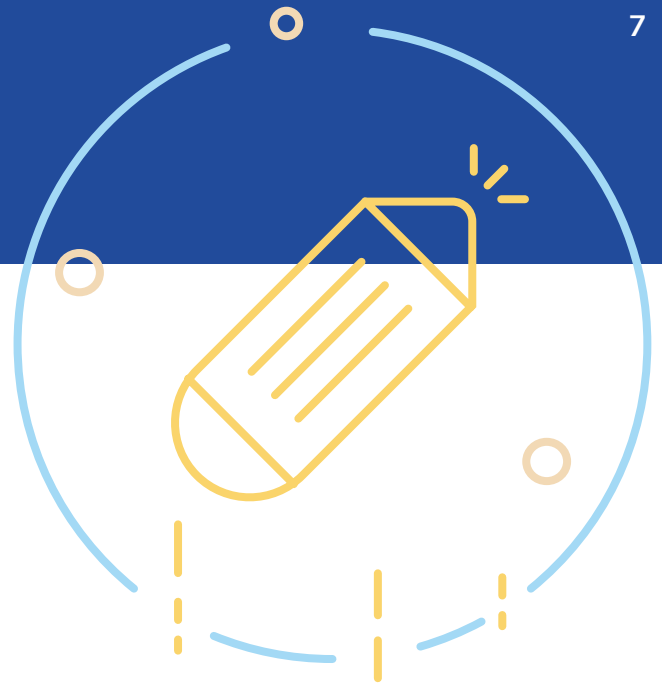
Uspostavite kontakt sa lokalnim ili regionalnim provajderom strukovnog obrazovanja i obuke/ zdravstvene zaštite ili posredničkom ustanovom za podršku.

Oni će vam pomoći da razumete resurse i vremenske obaveze i podržati vas u procesu pripremanja vašeg preduzeća da prihvati praktikante. Oni vam takođe mogu ponuditi pomoć u pokretanju vašeg sopstvenog programa stručne prakse, usklađivanjem interesa studenata sa potrebama vašeg preduzeća, kao i u rukovanju papirologijom i aranžmanima obuke.

Identifikujte vaš sopstveni kapacitet da integrišete praktikante u

rad vašeg preduzeća kao aktivnog učesnika. Izvršite alokaciju resursa za stručnu praksu (finansije, mentorstvo, radni prostor i oprema, ...) i razvite biznis plan koji opisuje šta nameravate da postignete kao preduzeće od iskustva.

Identifikujte menadžera u vašem preduzeću koji će biti odgovoran za kompletan program stručne prakse – uključujući vezu sa spoljnim partnerima kao i sa praktikantima i vašim osobljem a koji poseduje ceo prikaz programa stručne prakse.

Istražite vaše mogućnosti za saradnju.

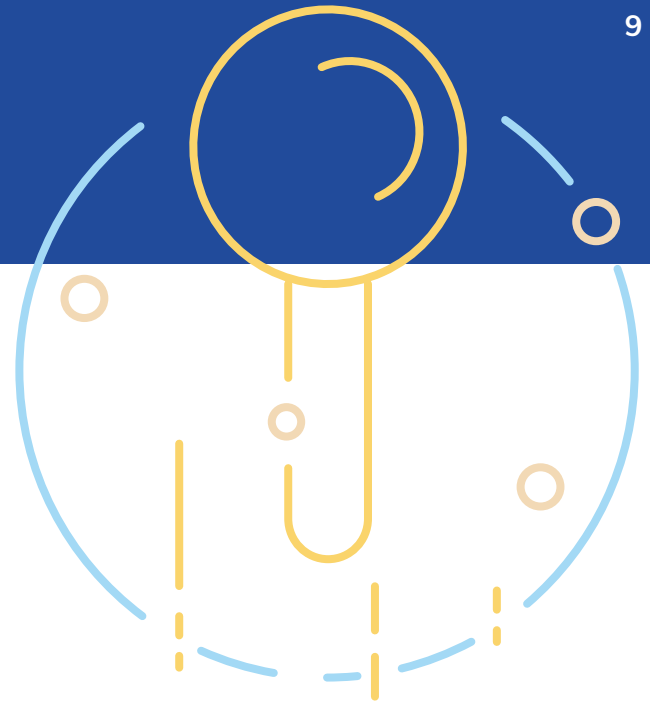
Učestvujte na otvorenim poslovnim danima kod lokalnog/regionalnog provajdera strukovnog obrazovanja i obuke/ zdravstvene zaštite ili posredničke ustanove da bi istražili mogućnosti za saradnju; uspostavite kontakt sa relevantnim licima radi razmene iskustava sa drugim poslodavcima koji upravo razmišljaju o otpočinjanju stručne prakse i sa iskusnijim licima koja već nude stručku praksu; upoznajte grupu potencijalnih praktikanata; promovišite vaše preduzeće među potencijalnim praktikantima; i učestvujte u lokalnim događajima koji se odnose na ovaj predmet.

Obezbedite finansijsku podršku za stručnu praksu.

Troškovi koji se odnose na plaćanje stručne prakse, nadoknade, finansijske subvencije ili stimulacije i angažovanje nadzora i mentora mogu u mnogim zemljama biti podeljeni između državnih budžeta (koji potiču od prihoda nacionalnih budžeta ili preko posebnih dažbina, poreza ili dobrovoljnih doprinosa) i preduzeća koje obezbeđuje stručnu praksu. Saznajte više o tome, pitajte organizaciju na koju ste upućeni ili vašu lokalnu privrednu komoru ili predstavnika, jer će se to veoma razlikovati među regionima, državama i preduzećima.

Podrška od posredničkih ustanova kao što su privredne/ zanatske komore, sektorske asocijacije, zavodi za zapošljavanje, obrazovne organizacije/ asocijacije, mreže poslodavaca, itd. Mnogi od njih će nuditi planove za podršku poslodavcima u procesu pripreme i pokretanja njihovog programa stručne prakse, njene implementacije i procene.

Lica sa invaliditetom se mogu podeliti u sledeće grupe:

- Fizički invaliditeti: nesposobnosti mobilnosti (lokomotorika), hronične unutrašnje bolesti,
- Senzorski invaliditeti: slepilo i poremećaji vida, gluvoća i poremećaji sluha,
- Psihološki invaliditeti: fizijatrijske bolesti, intelektualna nesposobnost ili nesposobnost učenja.

Ustanovljavanje bilo kojih posebnih potreba praktikanata je presudno za:

- Razjašnjenje barijera za obavljanje stručne prakse,
- Donošenje odluke o tome da li vaša MSP mogu ponuditi valjanu poziciju u takvim okolnostima, zavisno od vašeg prethodnog iskustva i znanja.

Ali nemojte se plašiti! Ako praktikanti sa posebnim ličnim potrebama apliciraju za stručnu praksu, oni će vam pomoći da pronađete najbolji način za ispunjenje njihovih potreba na odabranom poslu.

Postoje neka opšta pravila i sugestije koje svaki poslodavac treba da zna prilikom zaključenja radnog odnosa sa licima sa posebnim potrebama. Pre svega, invaliditet ne treba da bude prihvaćen kao primarna karakteristika. Tačnije, praktikanata sa nekim invaliditetom treba smatrati i prilaziti mu kao i svim ostalim praktikantima koji imaju iste dužnosti i prava.

Dodatne informacije su date na <https://learntowork.eu/special-needs>.

“U cilju optimiziranja potencijala osobe važno je da upoznate i shvatite njene lične posebne potrebe.”

AUTORI

Alicia Miklavcic, Anthony Camilleri,
Dejan Blagojevic, Gilberto Santos,
Henrika Varniene, Janez Damjan,
Marko Grdosic, Martin Edmondson,
Michael Bobik, Romana Nováčková,
Sandra Feliciano

UREDNICI

Sandra Feliciano, Sanja Brus

PREVODILAC

Jelica Avramović, Branko Savić

FORMAT

Tara Drev

AUTORSKO PRAVO

(C) 2018, Saps

SAPS KONZORCIJUM

European Association of Institutions in Higher Education
Knowledge Innovation Centre
Association of Slovene Higher Vocational Colleges
Czech Association of Schools of Professional Higher Education
Association des Directeurs d'IUT
Portuguese Council of Polytechnics
West of Scotland Colleges' Partnership
Conference of Academies for Applied Studies
Rector's Conference of Lithuanian University Colleges
Association of Austrian Universities of Applied Sciences

EURASHE	BE
KIC	MT
SKUPNOST VSS	SI
CASPHE	CZ
ADIUT	FR
CCISP	PT
WoSCoP	UK
KASSS	RS
LKDK	LT
FHK	AS

OSTALE BROŠURE U OVOJ SERIJI

- **Brošura 2:** Optimiziranje poslovnog stanja za učestvovanje: Projektovanje rentabilnih programa stručne prakse
- **Brošura 3:** Efikasno upoznavanje sa vašim preduzećem: Uključivanje praktikanata u posao
- **Brošura 4:** Pomoć praktikantima u učenju za rad: Efikasno mentorstvo

ŽELITE DA SAZNATE VIŠE?
www.learntowork.eu

 learn to work

“Stručna praksa daje mogućnost malim i srednjim preduzećima da pronađu i vežu dobrog praktikanta pre nego što veće kompanije dobiju najbolje praktikante.”

Ovaj projekat je finansiran uz podršku Evropske Komisije. Ova publikacija odražava samo mišljenja autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo koju upotrebu koja može biti napravljena od informacija sadržanih u ovoj publikaciji. Ovaj rad je licenciran sa Creative Commons Attribution-ShareAlike međunarodnom dozvolom.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

